

פרוטוקול מס' 304
מישיבת ועדת העבודה, שהתקיימה ביום א'
19 בניסן תשל"ו (11.4.76) בשעה 19.00
בתל-אביב

חברי הועדה:

נ כ ח ר:

- ש. ארבל - אלמוזלינו
- ס. גז
- פ. גרוסר
- ל. דיציאן
- ה. זיידל
- מ. דרובלס
- י. כהן
- פ. כהן
- י. יודין
- ח. שמעוני

פוזמנים:

- פר ברק - משרד העבודה
- א. הרמן - רשם ציוד הנדסי משרד העבודה
- ר. רוטר - סגן מנכ"ל הביטוח הלאומי
- ת. פנחסוביץ - משרד המשפטים

- כר זרזבסקי - קופת חולים מאוחדת
- צ. כץ - קופת חולים מכבי
- ד. פלמדוביץ - קופת חולים לאומית
- ש. גולדרינג - קופת חולים כללית
- י. חלד - קופת חולים כללית

- א. קורח - לשכת התיאום / התאחדות האכרים
- ב. פויכטינגר - " " "
- ס. גולדברג - " " "
- ד. לאוסמן - יו"ר ועדת העבודה - התאחדות התעשיינים
- י. האוזמן - התאחדות התעשיינים

פ. מסולם - מזכיר הועדה

ש. קוטלר

רשמה:

- 1. חוק רישום ציוד הנדסי, תשל"ז - 1957
- 2. חוק סט מקביל

סדר היום:

- 1486 -

(25.4.76 ק"מ נגד)

היור"ש. ארבל-אלפוזלינו:

אני פותחת את הישיבה.
הנושא הראשון, חוק רישום ציוד
הנדסי, תשי"ז-1957, תקנות בדבר רישום ציוד הנדסי.

מר ברק:

מדובר באגרות על רישום ציוד הנדסי,
ציוד כבד. לסרות שהאגרה ועלתה לפני

שנה, בסנה האחרונה חלו שינויים גדולים מאד במחירים בשוק העולמי,
מחירי ציוד כבד. זה ציוד שעולה מאות אלפי לירות. אנחנו מבקשים להכפיל
את תאגרה. זה על דעת ארגון בעלי הציוד הכבד. יש עוד תקנה אחת שהיא
תקנת מעבר. מועד התשלום של הציוד ב-1 באפריל והוא כבר עבר. אנחנו
מאפשרים לסלם את האגרה עד 16 בפאי. עסינו שינויים בחלוקת הסוגים,
ביחוד אלה שאבד עליהם הכלח. כל המחירים האלה מגוחכים לעומת שרן
הציוד וכמה שמרויחים ממנו.

ל. דיציאן:

האם הציוד הזה עלה בכפליים?

י. כהן:

האם הרישום נעשה אצלכם או במשרד
הרישוי ופה מידת הפיקוח?

א. הרמן:

הציוד הזה, בהיותו ציוד הנדסי,
בחלקו עולה על הכבישים. כולו

בטיפול משרד העבודה.

י. כהן:

אם אדם לא עשה רישוי?

א. הרמן:

הוא עובר על החוק. זו עבירה פלילית.
המחירים עלו בסקאלה נוראה. גם

בארץ האינדקס מסתנה ומחיר הדלק משתנה. ציוד מהקבוצה הראשונה עלה
מ-190 ללירות לשעת עבודה ל-300 לירות שעת עבודה. אנחנו אופרים שתמורת
הסירות שהוא מקבל הוא ישלם מחיר שעת עבודה אחת. תמורת זאת הקפנו
בית ספר שהוא יחיד בארץ וקיים מ-1973. בגלל המחירים הגבוהים נכנסנו
להתחייבויות. גם הציוד יקר מאד וגם הטיפול יקר מאד. בפסך שנתיים שהוא
קיים, אנחנו מוציאים בכל שנה 120 מכוניות ו-75 טרום צבאיים שהולכים
לצבא. זו תרומה גדולה מאד שלא היתה קודם. בסנה שעברה הגענו לקרוב
לשני מיליון לירות, ואנחנו מקווים שאם יאושר התעריף, יהיו לנו ארבעה
מיליון לירות, כאשר אגף התקציב פוריד 25% לכיסוי התפעול היחידה,
ו-75% מעמיד לרשות בית הספר להכשרת מפעילים.

פ. גרופר:

האם יש פטורים?

א. הרמן:

רק ציוד בבעלות המדינה.
מדובר כאן בציוד שעולה 2.25 מיליון

לנהוג לאחר המיסוי, וסכומם ~~משתנה~~ 400 לירות בסנה.
בית הספר כולל 1500 תלמידים בכל המקצועות. סגמתנו בתקציב של 4.5
מיליון לירות, כאשר חלק מזה מתכסה על ידי משרד החינוך וחלק על ידי
משרד העבודה וכל הנותר מהתקציב הזה, לקיים את בית הספר.

י. כהן:

כמה הוצאות התפעול של היחידה שלכם?

א. הרמן:

מיליון לירות. אין מיסוי בוסף
על הכלים האלה.

פ. דרובלס:

איזה סירות נותנים לשרקטור אשר
אינו מסתמש בכבישים, שרקטור זחל?

א. הרמן:

אנחנו פמונים על ביצוע החק המחייה
את רישום הכלים, והרישום מהווה מידע
עבור הצבא על פוטנציאל הכלים. אנחנו כודקים את הציוד מבחינת בטיחות.

א. הרמן:

אנחנו מיעצים ואומרים שהוא על הגבול וכדאי לשפצו לפני שהוא נהרס. יש נטייה גדולה יותר ויותר לעבור לציוד על גלגלים טעולה על הכבישים. רוב הכסף הולך לקרן מסותפת של בעלי הציוד ומסרם העבודה לניהול כח הספר. אנחנו נותנים להם את המפעילים, משורת 400 לירות בשנה. הזחיל אינו בא למבחן אלא אנחנו באים אליו.

פ. דרובלס:

יש חשיבות לבית הספר. אולם איני חושב שנכון להעלות את האגרה כמוצע. אני מציע שאו שלא נאטר היום את התקנה עד שנקבל יותר הסברים מה נעשה בכספים, ואם נאטר היום - הרי לא בטיעורים אלה.

ל. דיציאן:

הצעתי שהעלאת תהיה ב-50% ולא ב-100%.

פ. דרובלס:

אני מצטרף להצעת חבר הכנסת דיציאן.

החלט לאשר את הצעת המפסלה

הי"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

אנחנו עוברים להחליט מס מקביל.

י. כהן:

אני מבקש לא להצביע היום.

פ. גרופר:

גם אני מבקש לא להצביע היום. יש לנו ישיבת ועדת כספים.

הי"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

כעת זה לדחות זאת עד לאחר הפסח?

פ. גרופר:

יש לנו ועדת לבקש.

הי"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

אתם מוכנים לקיים את ההצבעת סחר ב-9 בבוקר בירוסלים?

פ. גרופר:

לא. אם אינך מסכימה, אני מבקש התייעצות סיעתית. זה ויכוח רציני מאוד ולא בוער אם יהיה אחרי פסח. אנחנו יודעים מה קורה בבתי החולים וכמה בזבזים ישנם שם. אני מודיע לך שאפשר לחסוך. גונבים שם. המסורה התערבה.

פ. דרובלס:

בסמך היום את האורחים כלי להצביע ופחר ב-9 בבוקר תהיה ישיבה.

ל. דיציאן:

אני לא יכול פחר ב-9. איך תשלח הזמנות? זו תהיה ישיבה בלתי-חוקית.

זה חוק שהונח על שולחן הכנסת ב-29 במרס ופתאום זה בוער.

הי"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

זה באמת בוער. אקבע ישיבה לפחר ב-9 בבוקר.

מר לאוסמן:

אני מדבר בשם לשכת התיאום, שחבריה נושאים ב-60% מהפס המקביל במסק. חוק מס מקביל נכנס לתוקפו באפריל 1973, בהנחה שחוק ביטוח בריאות חובה יכנס לתקפו בעתיד הקרוב ביותר. הוא הפך מהסכמים בין מעבידים ועובדים לחוק, על אף התנגדותנו, כי ידענו גם אז שיעברו שנים עד שיופעל חוק ביטוח בריאות חובה. למעשה הגביה בשלוש השנים האלה הוגדלה פי 3.5 וזאת פסום שפס מקביל אינו צמוד לתקרה כלשהי אלא להכנסת הכוללת של העובד. אני לא חושב שסירותי העובד או החולה שופרו. לא התווספו שירותים נוספים מאז כניסת חוק מס מקביל. מס מקביל עלה

מר לאוסמן:

פי שלושה וחצי בסכום אבסולוטי, ואילו האינדקס לא עלה במסדים כאלה בסלוש השנים האחרונות. זה נובע מביטול התקרה, וזו אחת הקבוצות הבודדות שלא קיימת לגביהם כל תקרה. לא יתכן שאנחנו נגבה 60% ונשלם 60% מההוצאות האלה, כאשר לנו כמעסיקים אין זכות יעוץ, אין זכות ביקורת ואין זכות ניהול ואין לנו אפשרות לומר מלה על ההוצאות של הכספים הנגבים.

אני קורא עתונים ואני קורא מה אומר מבקר המדינה. אינני נגד בתי-מלון מפוארים למכושחים, אבל לא יתכן שבשנות שפל כלכלי כזה, תבנה קופת חולים בתי מלון פאר בים-המלח, ישיקעו בהם סכומי ענק, יסקיעו סכומים עצומים במכבסות וכן הלאה. כולנו נשלח אם כל חברי קופת החולים יוכלו לבלות חופשותיהם בבתי מלון מפוארים, אבל לא הגענו למצב שיאפשר זאת. אינני יודע מה ביקורת המדינה על קופת החולים. אין ספק שמה שנעשה בתקציב זה הוא, שבמקום ביטול סובסידיות, שזו המדיניות הממשלתית, נעשית גביה מהמעסיקים על חשבון הסובסידיה שצריכה היתה להתבטל.

אחוז לא קטן של העובדים שלנו עובד ליצוא, ולא יתכן שבמקום לבטל את סמ המעסיקים, כפי שהובטח, מגדילים את סמ המעסיקים בדרך אחרת, הן בכיסוח הלאומי - כפי שנעשה לפני שבוע - והן בנושא זה. לא יתכן - וזה הדבר העיקרי שאנחנו רוצים להעיר - שלא תהיה לנו אפשרות לומר מלה בנושא ההוצאות, ויבואו ובמהירות של שבוע ימים יביאו חוק שיחייב אותנו לשלם עוד 0.7%. נעשית אולי פעולה ברוכה של גביית לירה עבור תרופות. יתכן שהמטרה היתה לצמצם את צריכת התרופות. ידוע לכולנו שהרופאים עמוסים במתן שתקים על אי-פחלה. בפסא זפתן האחרון עם האיגוד המקצועי נאבקנו כדי להקטין את דמי הפחלה ביום השני והסליסי. כל הבדיקות שנעשו הוכיחו ש-60% מההיעדרויות נובעות מפחלות קצרות, שכל אדם יכול לעבור בלי ביקור אצל רופא ועם הליכה לעבודה. זה נגע במדינת ישראל. קופת חולים נפתחת בבוקר, הולכים לרופא, וההוצאה היא לחץ בקופת-חולים והיעדרויות מהעבודה. יתכן שעל ידי גביית סכום סמלי אפילו, ניתן היה לצמצם את הביקורים ועל ידי כך גם את ההוצאות קופת-חולים.

הפתרון לכל הנעיות האלה, שבאים למעסיקים ומשילים עליהם עוד 0.7%. ב-1975 בוטלה התקרה וזה היבא לקפיצה רצינית ביותר בהוצאות. סמנו שיש כוונה להעביר את החוק סהר סאד. אני מבקש מהועדה לסקול היטב ולבדוק את העניין, האם יש בכלל הצדקה להעלות את המס המקביל בעוד הוא צמוד לסכר ולאנדקס.

אני חושב שיש להודיע לקופת חולים שתמכור או שימכרו חלק מהנכסים שלהם ויקטינו את ההוצאות, ויפטרנו פן העובדים הבלתי-ישראלים, כפי שעושה כל מפעל ביוזמה הפרטית. כל מפעל, או שהוא מעלה מחירים או שהוא גובה יותר מהלקוח, או שהוא מצמצם את ההוצאות שלו. מה עושה כל אחד מאתנו כאשר הוא נכנס לגרעון? לא יתכן שהפתרון יהיה שיש "אבא" שממנו לוקחים ועלינו יהיה לשלם. מנהלי קופת החולים הם עצמם מתלוננים על מה שנעשה אצלם. אם יהיה לחץ של חוסר תקציב ולא תהיה ברירה, יעשו זאת בלחץ. כשאין בעיה של תקציב - באים אלינו. אני כבעל מפעל, כשיש לי - ידי פתוחה יותר; כשאין לי - היד יותר קפוצה. אם ניתן - הגרעונות ייפסקו. הייתי השבוע ביהדסה. על כל צעד יש שומר, עובדי שירותים מעל ומעבר לצורך. כיש כסף - לא משתדלים; כשאין כסף - משתדלים לחסוך. הדרך ללחוץ על כך - יש בזבוז עצום בשירות הציבורי. כשאין בעיה של תקציב - אף פעם לא יפתרו את הבעיה.

מר האוזמן:

החטא הקדמון הוא בחקיקת חוק מס מקביל

בשרם בחקק החוק המטריאלי של חוק ביטוח

בריאות חובה. זה מוגם בתפיסת עולמם מתוקנת של חקיקה מתוקנת.

מחוקקים פרק הנוגע לקבוצה, מלי שנבקעו דרכי השימוש באותו תשלום שהוא פיסוי כללי ובלי שנבקע באיזו מידה, אותו ציבור שישלם את התשלום

מר לאוסמן:

יהיה שותף בפיקוח וניהול המוסד סאמור להיות מוסד מסלכתי ספוקח. במידה שיש פיקוח של מנכר המדינה, זה אינו פיקוח ניהולי אלא פיננסי, אבל אינו שותף בניהול עיסקי אותו מוסד שלשמו גובים את התשלומים.

כאשר המחוקק עשה את הדבר שנוגד את עקרונות החקיקה המתוקנת, הוא קבע את שיעור המס בחוק עצמו. הוא לא קבע מס מקבל כפי שייקבע על ידי הסר באיסור הועדה. הוא בא להצביע על יציבות השירותים ולא דבר שנתן או צריך להיות נתון לשינויים. אני חושב ששינוי שיעור המס המקביל, לפני שהוטל החוק העיקרי, נוגד גישה יסודית לחקיקה תקינה במדינת ישראל. כאשר החוק הוא המקדמה של החוק העיקרי, הוא לא צריך להיות נתון לשינויים קוניוקטורליים הקשורים בנישוח סובסידיה או מצב כספי של מוסדות קופת-חולים.

מס מקביל הוא מס המסולם במקביל לתשלומי המבוטחים עצמם. יש כאן יחס של איפה ואיפה בין המבוטחים לבין פי שתורם להבטחת שירותי הבריאות. עד כמה שידוע לי, העובדים מסלמים את חלקם במס קופת חולים בתיקרה, שנדמה לי הועלתה לאחרונה, אבל לא הגיעה עדיין לאותו ממד תשלום שמסלם המעביד. לפני שמעלים את התשלום למעביד, צריך להסוות את הבסיס אחד לשני. יתכן שזה היה מכסה את המחסור שרוצים לכסות באמצעות מס מקביל. כפי שסמנתי מהפנה הכללית של קופת חולים של ההסתדרות, עצם נישוח סובסידית האישפוז, הוא פצפה שיביא לחסכון בקופת חולים שלו כ-15%. אבל מניין לי שאילו נהגו בפידת חסכון גם קודם, לא היה מקום להגדיל את המס המקביל? אין לנו כל פיקוח וכל אפשרות לפקח, ולכן אני מתנגד להצעה הזאת.

מר גולדברג: אנחנו מסלמים גם עבור עובדים שאינם חברים בכל קופת חולים שהיא, ואלה מקבלים שירותים הרבה יותר קטנים מאשר האחרים, מכוח חוק מס מקביל.

מר ברק: הם לא מסלמים.

מר גולדברג: אני חושב שזו טעות להסתכל על הדברים כאילו מדובר ב-0.7%. המדובר בהעלאה של 30%. בנוסף לכך שיעור שכר העבודה עולה, והדבר מתחיל להיות מאד מסמעותי. כך שהתשלום עולה כל הזמן.

ב. פויכטמנגר: המדינה עומדת במצב שהיא מסתדלת ליעל וליצב את הספינה של כל ההתיקרויות סכל הגורמים הכלכליים. מצד אחד המדינה נותנת תמריצים ליצוא ודורשת מאתנו התאפקות ומצד שני באגוף כמו קופות החולים ודורש הגלת מימון באופן ניכר שאינם עומדים בסום פרופורציה למת שנדרש מאתנו. היצור לא יוכל לעמוד בכל בלי לקבל אחר כך סובסידיה במקום אחר. גם מאתנו תובעים שנפאמן יותר, ולא יתכן שיעלו הכל על חשבוננו. העליה הזאת היא על חשבון בנותני העבודה והמעסיקים, מבלי שנקבל עבורה שום תמורה.

ג. קורח: בתור חלק מההסכמים הקיבוציים היה הדבר נתון לפשא ופתן ולמיקוח. כאשר זה הפך לחוק, זה גרם להרעה של צד אחד למסא ומתן לעומת הצד השני. כל מה שנותר לבציגי העובדים בנושא זה, זה לבוא למסלה ולבקש שהיא תגדיל את המס המקביל. זה מס שפוטל אך ורק על המעסיקים. הצדק אינו פועל כאן. לו זה היה נסאר בפסגרת ההסכמים, היה מצב שונה, או שהיו נותנים או לא. כאשר מדברים על תוספת שכר במסגרת של 6% שכוללת בתוכה את כל מהיבי החשבונות שיינתנו, 0.7% זה 30% או יותר ממה שאפשר היה לתת במסגרת זאת. מס מקביל צריך להיות נידון בין המעסיקים והעובדים. ינהלו את המסא ופתן ויתכן שיביאו הצעה מוסכמת למסלה ויכניסו אותה לחוק.

ה. זיידל: אני מבין שעיקר הטענה שלכם היא, שאתם לא שוגפים במשך כל השנים בכדיקה בקופת חולים. בפרק א' סעיף 14 לחוק כתוב שתוקם מועצה, ובסעיף ז' נאמר, שהמועצה תקבע דרכי פעולתה ותקבננה. האם אתם פעילים כמועצה?

י. האוזמן:

היא לא כונסה.

ה. זיידל:

מר גולדברג, האם קראתם לפעילות במועצה והאם זה בוצע? כפרק א; סעיף 8 יש התחייבות של קופת חולים לבצע פעולות מנע. במפעלים אצלכם פרק ג' אומר שתקום ועדה רפואית מסותפת, לרפואה סונעת ומחקר רפואי בעבודה. האם זה הוקם ופועל? האם בדרך כלל אתם עוקבים אחרי ביצוע כל החוק אם לא - אינכם יכולים לבוא בטענה אלא לעצמכם.

היור' ס. ארבל-אלמוזלינו:

לפני דו"ח שהוגש למועצה על ידי הביטוח הלאומי, על מס מקביל על פי סעיף 14 ב'.

ה. זיידל:

שמענו מפי מר רוטר שפעם אחת בשנתיים וחצי הוגש דו"ח.

ל. דיציאן:

האם במסא ופתן על ההסכם הקיבוצי החדש העלתה באיזושהי צורה שאלת העלאת מס מקביל?

מר ברק:

זה לא נוסא למסא ופתן.

ל. דיציאן:

שאלתי האם התעוררה השאלה. מס מקביל מוצע להעלות ב-0.7% בבנוסף לכך הועלו דמי הביטוח הלאומי בטיעור שהוא מעבר לצרכים. כך סמגיעים לאחוז אחד לערך. האם אתם יכולים לספוג את הסכומים האלה או לא?

פ. דרובלס:

האם לשכת התיאום יודעת מה האחוז של ביטוח בריאות שמאפיין את ה-2.7% עד היום?

י. האוזמן:

אדם שהכנסתו גבוהה, הפעביד מסלם 2.7% מכל הכנסתו, מכל משכורתו. אם האדם הזה חבר בהסתדרות הוא מסלם 4.6% עד 2800 לירות בחדש. מזה 60% לקופת חולים. לפי רמת השכר, מס מקביל גבוה פי כמה מאשר חלקו של העובד בתשלום לקופת חולים.

ה. זיידל:

אפשר לומר שהמעסיקים מסלמים לפחות 50% בביטוח בריאות?

י. חלד:

36%, עכשיו.

פ. דרובלס:

מה חלק המעסיקים בביטוח בריאות ומה חלקו של העובד?

י. כהן:

מה ההתיקרות הממוצעת במסך לעומת ההתיקרות במס מקביל?

ד. לאושמן:

לגבי התיקרות, בלי בדיקה אינני יכול לומר לך דבר. השכר צפוד לאינדקס ומס מקביל צפוד לשכר, כך שההכנסה ממס מקביל תמיד עלתה. תוסף לכך את הסכמי השכר, א ת הזחילה, תוספת יוקר. זחילת השכר בכל מוסד מגיעה ל-3%-2% בשנה. זה בנוסף לתוספת היוקר. כלומר, הכנסה ממס מקביל היא פעבר למיליארד לירות. האחוז הזה יכביד גם על היצוא. אם פרכיב השכר הוא 30% מפרכיב המחיר, זה אחוז שיכביד. ארתו אחוז ללא ספק מכביד על עלות המוצר.

י. האוזמן:

בשנת 1973 היתה הכנסה ממס מקביל 250 מיליון לירות, ב-1974 - 320 מיליון, ב-1975 - 800 מיליון לירות. ב-1976 צפוי 1,070 אלף לירות, לאחר ההעלאה.

י. האוזמן:

אני מתקשה להשיב לשאלת חבר הכנסת זיידל. אין לי ידיעה על כינוס המועצה. אופרים לי שהיא כונסת.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

שמענו שקופת חולים לקחה על עצמה לספוג 200 מיליון לירות. הם לא יצילו את קופת חולים, כי הגרעון שלה בעקבות האיטפוז מגיע ל-780 מיליון לירות. אתה רוצה שלא יתנו שירותים?

ר. רוטר:

המועצה כונסת כבר פעמיים מאז, והיא בחרה בהתאם לחוק בוועדות. המועצה פועלת באמצעות ועדות, ואמנם הוקמו מספר ועדות והן מתכנסות. רק בסבוע שעבר ישבה ועדת התקנות של מועצת מס מקביל לדון בכמה סוגיות שקטורות בתחום התיקון ונקבעה פגישה נוספת והמועצה עומדת להכתנס לאחר הפסח. לומר שהמועצות לא כונסו, זה רחוק מדיוק. קיבלנו על עצמנו הערת מבקר המדינה על כך שב-1973 בראשית 1974 עקב הנסיבות המיוחדות לא יכולנו לכנס את המועצה. היינו שרודים בהרבה מאד דברים אחרים. הייתה מלחמה, זו הייתה שנה ראשונה להרצת החוק, וכינוסה הסדיר הראשון של המועצה היה בקיץ 1975 עבור שתי השנים הראשונות. שם נמסר הדו"ח הראשון. מאז כונסת המועצה באופן סדיר באמצעות ועדותיה. כל אותן תקנות שהותקנו ועברו את ועדות העבודה של הכנסת, לא יכלו להיות פתוקנות אלא לאחר שנידונו ועברו את ועדת התקנות של מועצת מס מקביל שלה האצילה המועצה סמכויות מכוח אותו סעיף. המועצה יכולה להתכנס באופן תכוף יותר, כאשר חברים מחבריה סבורים שיש נושא דחוף לביון. לא קבלנו פניה כזאת.

לענין סמכויות המועצה, בזכור את סעיף 14 לחוק "ע"ש העבודה ימנה מועצה מייעצת לענין חוק זה ולא יתקנו תקנות לפי חוק זה, אלא לאחר התייעצות במועצה".

מר ברק:

יש ועדת בריאות שמתכנסת ועושים מחקרים זה פועל. לשכת התיאום חברה במועצה.

ד. לאושמן:

למועצה אין סמכות לביקורת על הוצאות. המועצה אינה פותרת את הבעיה שעוררתי.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

אנחנו צריכים לנצל את מליאת הכנסת הפתכנסת מחר לאישור החוק.

מ. כהן:

אני יוצא באוטובוס הראשון ואינני יכול להגיע כל כך מוקדם לירושלים.

י. כהן:

אני לא יכול להגיע ב-9 ב בוקר. האוטובוס מגיע ב-10.

ל. דיציאן:

כמרכז סיעה אני מציע באופן פורמלי לקיים התייעצות סיעתית.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

תעשה זאת הערב.

ל. דיציאן:

זו אינה התייעצות של חברים בלבד. זו הנהלת הסיעה, ויש לי זכות לכך.

עוד לא נשפע דבר כזה.

מ. דרובלס:

אי-אפשר להמתיב לסיעה שתוך כמה שעות תקיים התייעצות.

ל. דיציאן:

זו הפקרות אם מתנהלים כך. זה לא בווער.
אם אתה רוצה אבסטרקציה - תקבל אותה.
את נוהגת בשרירות. מחר לא תהיה הצבעה. אערער על כך בפני ועדת הכנסת.
אני לא יכול לקרוא ישיבה תוך 12 שעות.

י. יודין:

לסיעה יש כל הזכות לבקש התיעצות. אילו
היו הערות לפרטים אלה או אחרים, הייתי
מבין. כאן ענין עקרוני. ידעתם מה הולך ומה עומד להצבעה. חובתכם
כלפי עצמכם וכלפי הועדה היתה להתייעץ בזמן ולהירדת מוכנים ולא לעשות
עכשיו צעדים שיכשילו את קבלת החוק בזמן הדרוש, דבר שיעלה פסלונני
לירות לקופות החולים. תפעילו את זכותכם הלגיטימית כאנשי סיעה, באופן
שלא תישגע בעבודת התחיקה שלהועדה. תנו לוועדה לגסור את הדבר. ההצעה
לדחות זאת עד לאחר הפסח זה הצעה שלא עומדת במבחן המציאות מבחינת העומס
שהדבר ישיל על קופות החולים.

מ. גז:

אחת עשרה שנה אני יושבת בכנסת. יש לסיעה
זכות לגיטימית לבקש לא להצביע לצורך
התיעצות סיעתית. אבל זה בשום אופן לא מוגבל בזמן שיכנסו את הישיבה
שוב כעבור שבוע או עשרה ימים. הענין נדחה באותו רגע. אבל אפשר
לכנס את הישיבה שוב באותו יום. זה לא נושא חדש. זה ענין ידוע לכולם.
חבל על כל יום שיעבור בלי שהחוק הזה יתקבל, כי מדובר במיליונים רבים
ואנחנו צריכים להיות אחראיים. זה לא ענין להתנצחות. אפשר להתכנס שוב
הערב או מחר בבוקר. אבל בשום אופן הזכות הזאת אינה ניתנת כדי לדחות
את הענין במספר ימים.

פ. כהן:

אני מבין את דחיפות הענין. אבל אם זה
היה כל כך דחוף, אי-אפשר היה להביא זאת
לכנסת קודם לכן?

י. חלד:

אני מצטער שנציגי המעסיקים עזבו, כי רציתי
לומר מספר דברים כדי להעמיד דברים על
דיוקם. ראשית, מס מקביל או השתתפות המעסיק בהוצאות ביטוח בריאות של
עובד, זו כל כך לגיטימית של העובדים בביטוח בריאות, שלא ניסוג היום
אחורנית אל דברים שכסוף המאה הקודמת בגרמניה של ביסמרק כבר התקבלו
כמוסכמות. אחרי מלחמת העולם הראשונה זה הפך לדבר לגיטימי ביותר.

דבר שני, אין זה נכון כי השתתפות המעסיק
צריכה להיות שווה להשתתפות העובד. יש ארצות שבהן כל נשל המס מוטל על
המעסיקים. יש ארצות שבהן הנשל מתחלק בצורה שווה בין המעסיקים ובין
העובדים; יש ארצות שבהן החלק של המעסיקים גדול בהרבה מחלקו של
העובד. כדי להראות לכם את זאת, אספק חומר מהפירסום הרשמי של
ארצות הברית ואני מצטט, ב-1973 כבלגיה שילמו העובדים 2% לעומת
3.75% של המעסיקים; בבוליביה היחס - 2%-8%, בפינלנד - 1.5%-2%; בצרפת -
2.5% - 10.4%; ביוון - 2.25%-4.5%; בגואטמלה - 2%-4%, באיטליה -
0.15%-9.13%, מגיע עד 12.46 לפי סוג המקצוע. אינדונזיה - 2%-5%,
דרום קוריאה 2%-8%, ספרק 2.5%-13.9%; פרו - 3%-6%. שווייץ - 5%-15%,
סצרים - 1%-4%, סלבודר - 2.5% - 6.25%, בגרמניה התשלום הכולל הגיע
ל-11% והוא מתחלק שווה בשווה. בהונדורס - 25% - 5% ועוד ועוד;
זה לא כולל את ה מדינות שבהן אין ביטוח בריאות בכלל או מדינות שבהן
ביטוח הבריאות הוא שירות ממלכתי, כמו אנגליה, נורווגיה ודנמרק ומדינות
מזרח אירופיות מסוימות. במדינות בהן השירות הוא ממלכתי, זה כלול
במס הכנסה והמדינה מסמנת זאת מתקציבה, כמו אצלנו סעד ומינור.

לגבי ההיסטוריה של מס מקביל, המס נוסד
בשנת 1921, שבועיים לאחרי ייסוד ההסתדרות. שיעור המס המקביל בשנות
ה-30 היה 3%. אותו שיעור היה קיים עד 1954, עד שחוק הביטוח הלאומי
נכנס לתוקפו. אז הורידו מקופות החולים 0.3% ופסרו זאת למעבידים
כחלק מן התשלום שלהם בעד ביטוח בעבודה. הורדה ללא כל הצדקה.

ב- 1948 באשר מועצת המדינה הזמנית תיקנה את שקודת הפיצויים לעובדים ותטילה על המעבידים חובת סימון הוצאות שיפול רפואי לעובד שנפגע בעבודה, הביא חסר במשוב למועצת המדינה הזמנית את הצעת התיקון אשר הטילה על המעביד שיטא בהוצאות השיפול הרפואי לעובדים עד 250 לירות. קופצ חולים החליטה שלאותם מעבידים שמסלמים 3% מס מקביל, ינתנו שידותים לעובדיהם בלי תוספת תשלום פצידם. תמורת זאת הורידו לה את ה-0.3%.

מס מקביל לעולם לא היה טוגבל בתיקרה. חוק מס מקביל צילם את המציאות. מס מקביל היה בכל המסק בישראל ובסקטור הפרטי רק 20% מן המעבידים לא שילמו מס מקביל והיו אלה לרוב מקומות עבודה בלתי פאורגנים. אני בטוח שגם היום שייך לא תפסו את כולם.

אין זה מדוייק לומר כי 60% מן המס המקביל מסתלם על ידי הסקטור המאורגן בלשכת התיאום. אין לי נתונים מדוייקים, אבל אני חושב שהחלק הגדול של מס מקביל מסתלם על ידי הסקטור הציבורי. הכנסות המס המקביל מהווה בהוצאות קופת חולים לשנה הסתחילה ב-1 באפריל 36%. עדיין אין לנו תקציב. איטרנו תקציב לשנים-שלושה חדשים. התקציב הזה מבוסס על הוצאות ה שנה הקודמת פלוס התקרויות.

ביום השסי האחרון הסביר לכם מר ידלין את בעית הגניבות. ישנה בעיה של גניבות קטנות במפעל. זו בעיה בינלאומית והיא מופיעה בכל הארצות במזרח ובמערב. שונים רק אמצעי התגובה. ברוסיה יש חוק שנקרא חוק הגניבות הקטנות במפעל. עסינו בקופת חולים סקר ובדקנו מה כדאי יותר מבחינה כספית, לנהל רישום מדוייק של הלבנים שנמסרים למחלקה והאינטרוסטים הקטנות, כמו מזרקים, או אי-רישום דברים כאלה. ההוצאה לרישום עולה פי כמה. בגד גניבות מסוימות אין אמצעים.

אשר לטענה על בתי מלון פפוארים בסדסם, קופת חולים לא בנתה ולא השקיעה בבתי מלון אלה. קופת חולים מנהלת את בתי המלון או שותפה לניהול. חמי זוהר זה בית חולים. פצאו שאותם פעיינות גפרית הם לעת עתה האמצעי היחיד לריפוי פסוריאזיס. יש בארץ חנה עטרות מקרים כאלה. עד כמה שידוע לי הם עומדים להתארגן ובמרכז קופת חולים פועלת ועדה רפואית פיוחדת שבודקת את הענין, כיצד לאפשר להם לקבל את הסירות של אותם פעיינות, כאחד השירותים של קופת חולים. מדובר במאות המאות האלה הם המצביעים על עזרה הדדית. סופר בזפנו על 300 חולים שזקוקים לדיאליזה. כל אחד מהם עולה 50 אלף לירות בשנה. מה זה עזרה הדדית אם לא זה? האם זה נוגע רק למיטהו שחלה בשפעת? המדובר דווקא במקרים הקשים. ניתוח לב פתוח עולה 10 אלפים לירות, רק אקס הניתוח עצמו, מלבד כל המתלווה לכך. אני חושב שזה עולה אלף לירות ליום. וכמה עולה השתלת כליה? שמעתם על כך שקופת חולים הביאה תרופה אחת לחולה המופליה שעלתה 110 אלף לירות.

אשר לטענה שאין למעסיקים ביקורת על הנעשה, מרכז קופת חולים הודיע שהוא מוכן לסקול בצורה אוהדת שנציגי המעסיקים ישותפו בגוף המפקח של גופת חולים. גם הטענה שצאים רק אל המעסיקים אינה נכונה. אנחנו מגדילים בהרבה את השתתפות המבוטחים עצמם, וזה הן על ידי ביטול התקרה הקיימת והעלאתה עד לתקרה של הביטוח הלאומי, וזה יתבצע בקרוב והן על ידי העלאת השיעור. וכמו כן על ידי תשלום עבור תרופות.

ח. שמעוני: בזה אל תתגאה.

י. חלד: אנני מתגאה ואינני מצטער. אם מדובר על ההתיקרות הכללית ועל התיקרות הרפואה, בכל העולם עקומת התיקרות שירותי הרפואה חדה בהרבה מעקומת ההתיקרות הכללית. זה קטור בהתפתחות של הרפואה עצמה. לא מצאנו לכך פתרונות.

י. חלד:

לגבי פי שאינו חבר בקופת-חולים וזכאי לשירותים על פי חוק מס מקביל, הסברתי שקופת חולים נותנת לו שירותים. זה וודאי גם בקופות חולים אחרים. בשעתו ביקשנו מהביטוח הלאומי שיפרסם שדבר כזה קיים. גם מבקר המדינה הדגיש שבקופת חולים הנהג השירות הזה שבו עיים לאחר שחוק מס מקביל נכנס לתוקפו.

עד עכשיו מסלפים 42 לירות, כשזה עולה לקופת חולים 90 לירות. עכשיו, כשזה יעלה לקופת חולים 350 לירות, הם ישלפו לכל היותר את הרבע מן הסכום הזה. קופת חולים תוסיף 250-220 לירות ליום אישפוז של פבוטח כזה. יתכן שאפשר לחסוך באישפוז, כי הרפואה התקדמה ויש לה היום יותר במקום אישפוז, בצורת שירותים אמבולטוריים. איננו עשירים מידי מבחינת האישפוז. יש לנו 3.2 פיסות לאלף נפש בנתי-חולים כלליים, בעוד שבעולם מדובר על 4 פיסות מינימום.

ז. כץ:

אני מבקש להתייחס בעיקר לכוסר הספיגה של קופת חולים. קופת חולים מכבי פתנהלת בצורה שמרנית. אנחנו מסתדלים לא לעשות גרעונות כספיים. לעופת זאת אנחנו נכנסים לגרעונות כלכליים. אנחנו מסתתים על פסגרת של רופאים פרטיים בכתייהם. מדובר ברופאים שעלו ארצה לפני שלושים שנה, וכשהם נעלמים, אנחנו פוצאים את עצמנו בפסגת-המדינה ביותר. עולים חדשים אינם יכולים להכנס לשירות ואנחנו נאלצים לפתוח מרפאות, ואין לנו יכולת לכך. אין לנו רכב צמוד. יש לנו בסך הכל שני טנדרים לרשות הקופה. אנחנו חושבים שאנחנו צריכים לעשות חסכוניות. לכן אנחנו מצמצמים את מספר קופות החולים. אנחנו מגשימים את הרעיונות הפלה למעשה. החל מה-1 באפריל התאחדנו עם קופת חולים "אסף". אנחנו חושבים שזה יביא לחסכוניות החלטתנו עקרונית להתאחד עם קופת חולים המאוחדת. זה תהליך פמוסך יותר. יחד עם זאת איננו בטוחים אם נוכל לקיים את רמת השירות, בגלל המצוקה הכספית, אם כי מבחינה כספית אנחנו מסתדלים ומנסים לא להכנס לגרעונות. אנחנו רוצים להחזיק את השירות כפי שהוא היום, לפחות. זה בהערכה שנקבל את המס המקביל כפי שהוצע.

ח. מלמדוביץ:

אנחנו מקיימים למעלה מ-100 מרפאות בכל חלקי הארץ, ביניהן 19 בישובי הפיעושים. עפדנו בגרעונות גם בשנים הגילות. ב-1 באפריל קרה פשה שאף אחד מאתנו לא ציפה, כאשר מ-26 לירות יום אישפוז לפני שנתיים הגענו ל-350 לירות יום אישפוז עתה. זה פי 13. זה מביא אותנו בשנה זו למחסור של למעלה מ-35 מיליון לירות, מחוץ לטיפולים אמבולטוריים שעלו ב-36%. ה דברים הללו מביאים אותנו למצב מאד מאד קשה ובלתי-אפשרי כמעט. לכן, ההצעה של תוספת של 0.7% מס מקביל, יכולה להכניס לנו השנה שבעה-שמונה מיליון לירות, וזו תוספת שתצמצם את הפער. נצמצם את הפער גם על ידי כך שהחל מה-1 בטאי נגבות במקום חצי לירה עבור תרופה, לירה אחת. זה לא רק הכנסה של שני מיליון לירות, אלא יחסוך גם בתרופות. אם נצמצם את התרופות ב-10%, הדבר יהיה לתועלת החבר ולתועלת קופת-חולים גם יחד.

הכעיה של קבלת תשלום עבור תרופות, אינה רק משום שאין ברירה. בהרכה מדינות בעולם הנאור משלם החבר כשהוא פונה לרופא, ומקבל חזרה 75%. זה חוסך גם תרופות וגם אישפוז וגם הוצאות אחרות. בתיקרה של 2000 לירות אנשים לא שילמו מה שהיו צריכים לשלם.

ט. דיציאן:

ולפרות זאת התנגדתם שהגביה תהיה דרך הביטוח הלאומי.

י. מלמדוביץ:

זה ויכוח אחר. הציפצופים במוסדות הם דבר פרמבנטי. בכפר של חמישים מספחות אתה חייב לתת אותו שירות כמו במקום גדול. האישפוז שלנו הוא בעיקר כנתי חולים מסטלתיים. לא נוכל לשלם 350 לירות ליום, אפילו אם נקבל את התוספת של מס מקביל, אבל זה מצמצם את הפער.

מצבן של כל הקופות דומה. אני מצטרף
לדברי קודמי.

מר ז'רז'בסקי:

ש. גולדרינג:

בענין שירותי בריאות בעבודה, אנחנו מקיימים
רשת רחבה של שירותים כאלה. אין מפעל שלא
יזכה לסיירות בריאות בעבודה. במפעלים גדולים אנחנו מקיימים אפילו
מרפאה שלימה, כמו בתעשייה האירית ועוד. דובר על תשתתפות של לשכת
התיאום בנוסאים של מס מקביל. ליד מועצת מס מקביל פועלת ועדה מיוחדת
לשירותי בריאות בעבודה, והיושב ראש שלה הוא נציג לשכת התיאום. הועדה
הזאת פועלת בצורה אינטנסיבית מאד. אני יכול להעיד על כך שעוד לא
היתה ישיבה שנציגי לשכת התיאום לא היו בה. הם לוקחים חלק פעיל בדיונים.

אני מתרעם על ההתייחסות שלהם לפעולת קופת
חולים. אני רואה אותם כשותפים. אני יכול לומר ששלחתי הזמנה למר האוזמן
ולעוד חברים לבוא וללמוד את הדברים אצלנו. עד היום לא נענית ואני
לא יודע מדוע. אם רוצים לדעת לאן הולכים הכספים, אנחנו פתוחים
להראות זאת. הירבו לדבר על גידול במס מקביל כפונקציה של השכר.
לא מצאו לנכון להזכיר במלה אחת שמטהו גדל והתרחב.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: אני רוצה להודות לכם על העבודה החשובה
שאתם עושים. הלואי שתוכלו לעמוד בנטל
הכבד הזה. נעשה כמיטב יכולתנו לסייע לקופות החולים.

אני מבקשת מחברי הועדה לא להקשות. בנין
יקח מר מלמדוביץ את ה-30 מיליון לירות? הוא יסגור את הקופה?
אנחנו נענים לבקשה לא להצביע היום. אבל תנו לנו לגמור את הדבר מחר
ב-9.30 בבוקר.

פ. דרובלס: אם ב-29 במרס מניחה הממשלה על שולחן הכנסת
חוק שקשור במס, אי-אפשר לעשות מירון
מרתוני בקשר לחוק, כאשר מדובר ב-220 מיליון לירות. דבר כזה יכול
לבוא לדיון סיעתי. זו סיעה של 38 חברי כנסת.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: הביקורת על הגשת החוק ברגע האחרון
מוזדקת. אבל כאשר אתה שומע את קופות
החולים, למי נפנה אותם? מחר מתכנסת הכנסת. נבקש ישיבה נוספת באותו
יום. הבה תתנו לנו לגמור זאת מחר. אם לא נגמור זאת מחר, הביטוח הלאומי
לא יוכל להזין את המחשב וזה נדחה לחדש מאי. זה הפסד של קופות החולים.
שמענו היום את הפרופורציות. אני פונה ומבקשת שלא תעריפו קשיים.

ל. דיציאן: לפני גמר ישיבת הכנסת אינני יכול לכנס
את הסיעה. אין לי כל אפשרות אחרת.

ה. זיידל: היום גמרנו את הויכוח. כחבר ועדת העבודה
אני מצטרף לדברי הביקורת על צורת הגשת
החוק. אבל אין ברירה וצריך לתמוך בחוק. נוסף לכך אני רוצה לומר, שצריך
לכנס את המועצה ולא לחכות עד שאחד הצדדים יבקש זאת. חובת הביטוח
הלאומי לכנס את המועצה פעמיים בשנה. תוך מחאת אנחנו צריכים לתמוך
בחוק.

ל. דיציאן: עם תום ישיבת הכנסת אכנס את הנהלת הסיעה.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: אכנס את הועדה חצי שעה לאחר תום ישיבת
הכנסת מחר.